

PATVIRTINTA

Panevėžio Mykolo Karkos pagrindinės mokyklos
direktorius 2023 m. sausio 12 d.
įsakymu Nr. VĮ-26

PANEVĖŽIO MYKOLO KARKOS PAGRINDINĖS MOKYKLOS MOKINIŲ SKATINIMO IR DRAUSMINIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Panevėžio Mykolo Karkos pagrindinės mokyklos mokinių skatinimo ir drausminimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato mokinių skatinimo tvarką, nusižengimų drausminimo būdus ir tvarką, apibrėžia mokytojų, klasės vadovų, socialinių pedagogų, mokyklos vadovų ir kitų mokyklos darbuotojų veiksmus.

2. Mokinių skatinimo ir drausminimo tvarka parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos Švietimo įstatymu, Vaiko Teisių konvencija, kitais Lietuvos Respublikos įstatymais, mokyklos darbo tvarkos taisyklėmis, Mokinių elgesio taisyklėmis, Smurto ir patyčių prevencijos rekomendacijų įgyvendinimo tvarkos aprašu.

3. Vartojamos sąvokos:

Mokyklos darbuotojas – mokytojas, mokyklos administracija, pagalbos mokiniui specialistas, mokytojo padėjėjas, aptarnaujantis personalas.

Draudžiami daiktai – bet kokie daiktai (reikmenys), gaminiai ar medžiagos, kurių apyvarta uždrausta arba ribojama Lietuvos Respublikos įstatymų ar kitų teisės aktų saugumo, sveikatos apsaugos ir kitais visuomenės poreikiais, taip pat kiti mokykloje draudžiami turėti daiktai (reikmenys), gaminiai ar medžiagos, kurių sąrašas nurodomas mokyklos darbo tvarkos .

Netinkamas mokinio elgesys – mokinio elgesys, keliantis realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, taip pat pasikartojantis, tyčinis, agresyvus, įžūlus, griaunantis ugdymosi procesą, pažeidžiantis kitų asmenų garbę ir orumą bei psichologinį ir fizinį saugumą mokinio elgesys.

Poveikio priemonė – mokyklos darbuotojo veiksmai, kuriais siekiama nutraukti ar sustabdyti netinkamą mokinio elgesį bei atkurti psichologiškai ir fiziškai saugią ir savitarpio pagarba grįstą ugdymosi aplinką.

Pagrįsti fiziniai veiksmai – su fiziniu kontaktu susiję mokyklos darbuotojo veiksmai mokinio atžvilgiu, kurių gali būti imamasi siekiant nutraukti mokinio elgesį, keliantį realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, arba užkirsti jam kelią.

Ugdymosi vietos pakeitimas – laikinas mokinio atskyrimas nuo kitų mokinių, tęsiant mokinio ugdymąsi kitoje mokyklos patalpoje arba teikiant mokiniui reikiamą švietimo pagalbą.

II. MOKINIŲ SKATINIMAS

4. Mokiniai skatinami už:

- 4.1. laimėjimus ir pasiekimus, atstovaujant mokyklai olimpiadose, konkursuose, varžybose, konferencijose, festivaliuose ir kituose renginiuose,
- 4.2. puikų ir labai gerą mokymąsi bei elgesį,
- 4.3. mokymosi pasiekimus ir padarytą pažangą,
- 4.4. gerą pamokų lankomumą,
- 4.5. aktyvią veiklą mokyklos mokinių savivaldoje,
- 4.6. aktyvų dalyvavimą klasės ir popamokinėje veikloje,
- 4.7. pagalbą klasės vadovui, mokytojams,
- 4.8. kelio užkirtimą nusižengimui ar drausmės pažeidimui,

- 4.9. nusižengusio asmens sulaikymą ar jo įvardijimą.
- 4.10. specialiųjų ugdymosi poreikių mokiniai - už pažangą ir pastangas, puikų elgesį ir/ar drausmę.
- 4.11. aktyvią visuomeninę veiklą,
- 4.12. savanorišką ir puikiai atliktą socialinę - pilietinę veiklą
5. Mokinių skatinimo formos:
 - 5.1. padėka žodžiu,
 - 5.2. pagerbimas mokyklos renginių metu,
 - 5.3. mokyklos direktoriaus įsakymu reiškiamą raštišką padėką mokslo metų pabaigoje,
 - 5.4. klasės vadovo, dalyko mokytojo, renginio organizatoriaus įrašas e-dienyne.
 - 5.5. padėka tėvams (globėjams, rūpintojams),
 - 5.7. apdovanojimas atminimo dovanėlėmis,
 - 5.8. apdovanojimas ekskursija, išvyka arba kvietimas mokslo metų pabaigoje į kultūrinį-pramoginį renginį mieste;
 - 5.9. pakvietimas į „Arbatėlę su direktore“,
 - 5.10. nominacijų vakaras
6. Mokinių pasiekimai ir laimėjimai mokykloje viešai skelbiami:
 - 6.1. mokyklos internetinėje svetainėje,
 - 6.2. mokyklos I-ojo aukšto fojė esančiame televizoriaus ekrane,
 - 6.3. mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų) susirinkimuose,
 - 6.4. atvirų durų dienos renginiuose.
7. Mokinių skatinimo formos realizuojamos:
 - 7.1. pasibaigus pusmečiui,
 - 7.2. pasibaigus mokslo metams,
 - 7.3. mokyklos renginių metu,
 - 7.4. gavus ugdymosi pasiekimų ir laimėjimų rezultatus.

III. MOKINIŲ DRAUSMINIMAS

8. Mokiniam, nesilaikant Mokinių mokymosi sutarties, mokyklos nuostatų ir Mokinių elgesio taisyklių gali būti taikomos drausminės poveikio priemonės ar nuobaudos už:
 - netinkamą elgesį pamokose ir trukdymą organizuoti ugdymo procesą,
 - mokymo priemonių neturėjimą be pateisinamų priežasčių,
 - mokyklinės uniformos dėvėjimo pažeidimus (išskyrus ekskursijų, ir panašias dienas),
 - necenzūrinių žodžių, gestų vartojimą mokykloje,
 - mokyklos turto tyčinį sugadinimą ar sunaikinimą,
 - nuolatinį pamokų praleidimą be pateisinamos priežasties, vėlavimą į pamokas,
 - naudojimąsi telefonais ir grotuvais pamokų metu (ne ugdymo(si) tikslais),
 - tabako, elektroninių cigarečių, alkoholio ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimą, laikymą ir platinimą mokykloje, jos teritorijoje bei popamokinių renginių metu,
 - daiktų, nesusijusių su ugdymo procesu turėjimą,
 - azartinių lošimų organizavimą ir dalyvavimą juose ir kt. pažeidimus
 - už filmavimą, fotografavimą mokinių, mokytojų, kitų asmenų veiklos ar pokalbių įrašinėjimą, pamokos ekrano nuotraukų darymą,
 - nedėvėjimą sportinės aprangos fizinio ugdymo pamokose,
 - pirotechnikos gaminių atsinešimą ir sprogdinimą mokykloje.
9. Smurto ar patyčių atveju, vadovaujamosi Panevėžio Mykolo Karkos pagrindinės mokyklos Smurto ir patyčių prevencijos rekomendacijų įgyvendinimo tvarkos aprašu.

10. mokiniams, kurie nesilaiko Mokinio elgesio taisyklių, Mokyklos nuostatų ar Lietuvos Respublikos įstatymų, juos pažeidinėja, remiantis LR Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu Nr. I-1234 gali būti taikomos šios priemonės:

10.1. pastaba žodžiu (žodinį įspėjimą gali pareikšti klasės vadovas, mokytojai, techninis personalas, administracija ir t.t.);

10.2. pastaba raštu (pastabą gali rašyti klasės vadovas, dalykų mokytojai);

10.3. svarstymas Vaiko gerovės komisijos posėdyje (mokinys, kuris nuolatos pažeidinėja Mokinio elgesio taisykles kartu su tėvais (globėjus, rūpintojus) yra kviečiamas į Vaiko gerovės komisijos posėdį);

10.4. svarstymas pas direktorių, kurio metu gali būti pareikšta:

10.4.1. direktoriaus pastaba (žodžiu/raštu, įrašant į asmens bylą);

10.4.2. direktoriaus papeikimas (raštu, įrašant į asmens bylą);

10.4.3. direktoriaus griežtas papeikimas (raštu, įrašant į asmens bylą);

11. atidavimas tėvų ar kitų asmenų priežiūrai pagal laidavimą (Remiantis LR Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu. Nr. I-1234);

12. Už mokinio padarytą materialinę žalą (sulaužytą ar sugadintą inventorių, prirašinėtus, subraižytus suolus, suplėšytas ar pamestas knygas ir pan.) atsako mokinys ir jo tėvai (globėjai, rūpintojai). Mokyklos administracija gali paprašyti tėvų (globėjų, rūpintojų) iki nurodyto termino sugadintą inventorių pakeisti, suremontuoti ar apmokėti remonto išlaidas pagal pateiktus dokumentus.

IV. PAGALBOS TEIKIMO EIGA

Pagalbos teikėjas	Mokinių drausminimo priemonės
Dalyko mokytojas, ir kiti mokyklos darbuotojai	<p>1-ą kartą prasižengus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - įspėjamas žodžiu, - individualus pokalbis, - pastaba el. dienyne. <p>Pakartotinai prasižengus, mokytojas ar kitas mokyklos darbuotojas fiksuoja pažeidimą ir pildo Drausmės pažeidimo aktą (priedas Nr.1), kuriame mokinys raštu paaiškina savo elgesio motyvus. <i>Mokytojas ar kitas mokyklos darbuotojas</i> įvertina mokinio poelgį ir pasiūlo priemones situacijai ištaisyti. Drausmės pažeidimo aktas perduodamas socialiniam pedagogui <i>Mokytojas</i>, išnaudojęs aukščiau išvardintas poveikio priemones ir nepasiekus laukiamų rezultatų, gali imtis šių veiksmų:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pakeisti mokinio ugdymosi vietą (žr.VI skyrių); - iškviesti mokyklos administracijos vadovą (žr.VII skyrių); - organizuoti mokinio daiktų patikrinimą (žr.VIII skyrių); - panaudoti pagrįstus fizinius veiksmus (žr.IX skyrių).
Klasės vadovas	<p><i>Klasės vadovas</i>, susipažinęs su mokinio padarytais pažeidimais, aptaria su mokiniu problemą, analizuoja situaciją ir, esant reikalui, kreipiasi į pagalbos specialistus (socialinį pedagogą, psichologą, specialųjį pedagogą). Mokiniui surinkus tris Drausmės pažeidimo aktus ar vieną - jei mokinio elgesys daro žalą ar kelia realų pavojų jo paties ir/ar kitų asmenų gyvybei,</p>

	sveikatai, saugumui ar turtui, <i>klasės vadovas</i> apie tai informuoja socialinius pedagogus ir jiems perduoda užpildytus Drausmės pažeidimo aktus.
Socialiniai pedagogai	<p><i>Socialiniai pedagogai</i> kartu su klasės vadovu aptaria esamą situaciją, priima sprendimą dėl pagalbos teikimo. Pagal poreikį/situaciją:</p> <ul style="list-style-type: none"> - teikia konsultacijas, - sudaro pagalbos mokiniui teikimo planą, - pasirašo sutartį su mokiniu, - skiria mokiniui elgesio stebėjimo priemonę – Lankomumo ir elgesio fiksavimo sąsiuvinį, - kartu su <i>klasės vadovu</i> kviečia tėvus (globėjus, rūpintojus) pokalbiui, - informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus) raštu (per el. dienyną), - teikia kitą reikiamą pagalbą.
VGK	<p>Nepasiteisinus mokiniui skirtoms drausminimo priemonėms, <i>klasės vadovo ir socialinio pedagogo teikimu</i>, mokinio elgesys/poelgis svarstomas mokyklos <i>Vaiko gerovės komisijos</i> posėdyje. Posėdyje dalyvauja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mokinys, - mokinio tėvai(globėjai, rūpintojai), - klasės vadovas, - mokyklos darbuotojai, susiję su svarstomu klausimu. <p><i>VGK</i> priima sprendimą dėl ugdymo(si), socialinės, pedagoginės, psichologinės pagalbos organizavimo ir teikimo, nuobaudos skyrimo, mokinio įtraukimo į NEMIS sistemą ir specialiųjų priemonių taikymo (socialinių įgūdžių, pykčio valdymo užsiėmimai, socialinės veiklos skyrimas ir kt.). Jeigu tėvai (globėjai/rūpintojai) nedalyvauja Vaiko gerovės komisijos posėdyje, klasės vadovas su nutarimu tėvus (globėjus, rūpintojus) supažindina raštu el. dienyne.</p> <p>VGK siūlymu, direktorius įsakymu mokiniui gali skirti išpėjimą dėl netinkamo elgesio, lankomumo, pažangumo. Toliau nevykdant įpareigojimų, skiriamas papeikimas, kuris segamas į mokinio asmens bylą.</p>
Panevėžio miesto institucijos - PPT, Vaiko teisių apsaugos tarnyba, Panevėžio miesto savivaldybės VGK ir kt.	Nesikeičiant mokinio elgesiui, vadovaujantis Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymo nustatytais pagrindais ir tvarka, socialiniai pedagogai su klasės vadovu rengia mokinio dokumentus ir kreipiasi į savivaldybės VGK dėl minimalios ir vidutinės priežiūros priemonės skyrimo, VTAS. Esant reikalui, specialieji pedagogai kreipiasi į PPT, socialiniai pedagogai – į Socialinių paslaugų centrą ir kt.

V. POVEIKIO PRIEMONĖS IR BENDROSIOS JŲ TAIKYMO SĄLYGOS

13. Apie mokiniui pritaikytą poveikio priemonę turi būti informuojamas mokyklos direktorius, mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų, taip pat, esant būtinybei, savivaldybės vaiko teisių apsaugos skyrius ir (ar) teritorinė policijos įstaiga.

14. Mokiniui pritaikytą poveikio priemonę ir mokyklos darbuotojo veiksmus mokinio atžvilgiu privalu fiksuoti raštu (priedas Nr.2).

15. Taikant Apraše numatytas poveikio priemones privalu atsižvelgti į mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius, jo sveikatos būklę, psichologinę savijautą ir kitas poveikio priemonės parinkimui ir taikymui svarbias aplinkybes.

16. Mokykla, dėl objektyvių priežasčių negalinti užtikrinti mokiniui, besimokančiam pagal privalomojo švietimo programas, psichologinės, specialiosios pedagoginės, specialiosios ar socialinės pedagoginės pagalbos, suderinusi su jo tėvais (globėjais, rūpintojais), pedagogine psichologine bei vaiko teisių apsaugos tarnyba, siūlo jam mokytis kitoje mokykloje (Remiantis LR Švietimo įstatymo 29 str. 10 punktu);

17. Mokinys Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymo (toliau – Vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymas) nustatytais pagrindais ir tvarka gali būti perkeltas į kitą mokyklą arba jam gali būti skirta kita minimalios ar vidutinės priežiūros priemonė (Remiantis LR Švietimo įstatymu 29 str. 11 punktu).

VI. UGDYMOSI VIETOS PAKEITIMAS

14. Ugdymosi vietos pakeitimas gali būti taikomas mokytojo sprendimu, kai mokinio elgesys akivaizdžiai trukdo mokinių ugdymosi procesui pamokos metu.

15. Pakeitus ugdymosi vietą, mokinys atlieka mokytojo paskirtas užduotis prižiūrimas mokytojo padėjėjo, socialinio pedagogo, psichologo ar specialiojo pedagogo.

16. Mokinio ugdymosi vieta gali būti pakeičiama šį sprendimą priėmusio mokytojo pamokos metu. Esant būtinybei, šios priemonės trukmė gali būti pratęsiama.

VII. MOKYKLOS DIREKTORIAUS IŠKVIETIMAS

17. Siekiant nutraukti mokinio elgesį, keliantį realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, fiziniam saugumui mokyklos darbuotojas gali išsikviesti direktorių.

18. Mokyklos direktorius tarpininkauja sprendžiant mokytojo ir mokinio ar mokinių grupės konfliktą, taip pat padeda mokytojui numatyti tolesnes mokinio(-ių) ugdymosi proceso organizavimo galimybes bei pagal kompetenciją inicijuoti ir (ar) spręsti švietimo pagalbos arba drausminių auklėjamojo poveikio priemonių taikymą mokiniui(-iams).

VIII. MOKINIO DAIKTŲ PATIKRINIMAS

19. Jeigu mokyklos darbuotojui kyla pagrįstų įtarimų, jog mokinys gali turėti draudžiamų daiktų, mokyklos darbuotojas nedelsdamas apie tai informuoja mokyklos direktorių.

20. Mokyklos darbuotojas ir (ar) mokyklos direktorius turi teisę prašyti mokinio parodyti jo asmeninius daiktus. Mokinio daiktai tikrinami, tik gavus jo sutikimą ir (ar) jam dalyvaujant.

21. Jeigu mokinys sutinka parodyti savo asmeninius daiktus, parodymo metu turi dalyvauti mažiausiai du mokyklos darbuotojai, vienas iš jų – mokyklos direktorius. Paaiškęjus, kad mokinys turi draudžiamų daiktų, apie tai nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų ir, esant būtinybei, teritorinė policijos įstaiga.

22. Jei mokinys nesutinka parodyti daiktų, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų ir jie kviečiami atvykti į mokyklą. Jiems nesutikus atvykti ir (ar) neatvykus nustatytu laiku, taip pat esant būtinybei, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojama teritorinė policijos įstaiga.

23. Kol atvyks dėl mokinio daiktų patikrinimo iškviešti asmenys, mokinys turi būti prižiūrimas mokyklos direktoriaus paskirto darbuotojo.

IX. PAGRĮSTI FIZINIAI VEIKSMAI

25. Mokyklos darbuotojas pagrįstus fizinius veiksmus mokinio atžvilgiu gali taikyti tik tais atvejais, kai siekiama:

25.1. apsaugoti mokinį nuo savęs ar kitų asmenų (su)žalojimo;

25.2. užkirsti kelią ir (ar) nutraukti smurtinį mokinio elgesį prieš kitus mokinius, mokyklos darbuotojus ar kitus aplinkinius asmenis;

25.3. neleisti mokiniui palikti patalpos, jeigu jo pašalinimas kelia grėsmę jo paties ar kitų asmenų saugumui;

25.4. nutraukti mokinių tarpusavio muštynes, jei mokinys(-iai) nereaguoja į žodinius mokyklos darbuotojo paliepimus jas nutraukti;

25.5. nutraukti mokinio veiksmus, kuriais niokojamas turtas, ir (ar) apsaugoti turtą nuo galimo sunaikinimo ar sugadinimo arba sustabdyti netvarką;

25.6. atskirti mokinį, griaunantį bendrą klasės tvarką ar mokyklos renginį, kai jis nepaiso pakartotinių reikalavimų ir raginimų laikytis elgesio taisyklių, išvedant jį iš patalpos (pavyzdžiui, klasės, salės, valgyklos ar pan.). Mokyklos renginio metu pašalintas mokinys turi būti prižiūrimas mokyklos darbuotojo, kol teigiamai pasikeičia mokinio elgesys (pavyzdžiui, mokinys nusiramina, pasižada tinkamai elgtis ir pan.) arba kol mokinį pasiima jo tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų, išskyrus atvejus, kai dėl objektyvių priežasčių jie pasiimti mokinio negali arba organizuoti mokinio perdavimą tėvams (globėjams, rūpintojams) arba bent vienam iš jų nėra tikslinga.

26. Pagrįsti fiziniai veiksmai gali varijuoti nuo stovėjimo tarp mokinių gresiant potencialiam atviram jų konfliktui, stovėjimo prieš mokinį, siekiant užkirsti kelią pavojingam mokinio elgesiui (pavyzdžiui, siekiant atitverti kelią prie lango, jei mokinys grasina iššokti, ar pan.), vedimo paėmus už rankos, iki mokinio sulaikymo, fiziškai apribojant mokinio veiksmus. Mokinio sulaikymas gali būti naudojamas tik ekstremaliose situacijose (pavyzdžiui, kai siekiama nutraukti mokinių muštynes, jeigu nėra kitų galimybių jų išskirti nenaudojant fizinės intervencijos; kai siekiama nutraukti mokinio save žalojantį elgesį, jį apglėbiant ir laikant tol, kol mokinys nurims, ir pan.).

27. Fizinis kontaktas su mokiniu yra laikomas tinkamu tokiose situacijose:

27.1. mokinį(-ius) laikant už rankos(-ų), sudarant ratą, žaidžiant žaidimus;

27.2. mokinį vedant už rankos;

27.3. guodžiant mokinį;

27.4. pasveikinant mokinį;

27.5. padedant neįgaliam mokiniui;

27.6. mokant mokinį groti instrumentu, šokti;

27.7. rodant mokiniui, kaip atlikti fizinius pratimus;

27.8. rodant mokiniui, kaip tinkamai laikyti rašymo, piešimo, kitas ugdymosi procese naudojamas priemones;

27.9. teikiant pirmąją pagalbą.

28. Fiziniai veiksmai laikomi nepagrįstais, draudžiamais ir traktuojami kaip smurtas mokinio atžvilgiu tokiais atvejais, kai jie:

28.1. naudojami kaip bausmė;

28.2. naudojami norint pademonstruoti savo viršenybę;

28.3. naudojami siekiant sukelti vaikui skausmą;

28.4. naudojama didesnė nei būtina fizinė jėga.

29. Pagrįstų fizinių veiksmų naudojimas neturi kelti grėsmės vaiko gyvybei ir sveikatai.

30. Mokyklos darbuotojas, taikydamas pagrįstus fizinius veiksmus, visada privalo vadovautis minimalių būtinų fizinių veiksmų panaudojimo trumpiausiam būtinam laikotarpiui principu.

X. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

31. Su Aprašu klasių vadovai (kuratoriai) rugsėjo mėn. supažindina mokinius, o mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus) - pirmojo informacinio susirinkimo metu. Naujai į mokyklą atvykę mokiniai klasės vadovo supažindinami per tris darbo dienas.

32. Aprašas gali būti keičiamas ir papildomas direktoriaus ar mokyklos savivaldos institucijų iniciatyva. Aprašo nuostatas vykdo mokyklos direktorius, administracija, klasių vadovai (kuratoriai), dalykų mokytojai, renginių organizatoriai.

Parengė darbo grupė, sudaryta 2023 -01-02 Direktoriaus įsakymas Nr. VĮ-8